

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

ELEKTRON MENYU TUSHUNCHASI VA UNING O'QUV
JARAYONIDAGI O'RNI.

Murtazoyev Azizbek Nusrat o'g'li

Buxoro davlat pedagogika institute

"Texnologik ta'lim" kafedrasi dotsenti

Raxmatova Ferangiz Alisherovna

Buxoro davlat pedagogika instituti

7Tex-24 guruh magistranti

Annotatsiya: Ushbu tezisda elektron menyu tushunchasi, uning ta'lim jarayonida tutgan o'rni, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati haqida so'z boradi. Elektron menyular ta'limni modernizatsiya qilish jarayonida muhim vosita sifatida namoyon bo'lib, darslarni interaktiv va samarali tashkil etish imkoniyatini beradi. Shu bilan birga, elektron menyularni ishlab chiqish va ulardan foydalanish jarayonida uchraydigan qiyinchiliklar ham ko'rib chiqiladi.

Tayanch so'zlar: Elektron menyu, interaktiv o'quv materiallari, raqamli texnologiyalar, ta'lim samaradorligi, amaliy ko'nikmalar, innovatsion ta'lim vositalari.

Elektron menyu zamonaviy ta'lim vositasi sifatida ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda muhim o'rin tutadi. Elektron menyu – bu turli xil ta'lim materiallarini bir tizimga jamlab, ularni raqamli platformalar orqali taqdim etish imkonini beradigan texnologik vositadir. Elektron menyular grafik interfeys, multimedia kontent (audio, video, animatsiya), interaktiv topshiriqlar va testlarni o'z ichiga oladi. Bu vosita ta'lim jarayonini nafaqat samarali, balki qiziqarli va interaktiv qiladi.

Raqamli texnologiyalar rivojlanishi bilan o'quv jarayonida elektron menyulardan foydalanish dolzarb masalaga aylandi. Ular yordamida o'quvchilarga nazariy bilimlar ko'rkam va tushunarli tarzda yetkaziladi. Masalan, elektron menyular orqali oziq-ovqat tayyorlash texnologiyasi fanida turli retseptlar, jarayonlar va texnologik bosqichlarni interaktiv shaklda o'rgatish mumkin. Bu jarayon o'quvchilarni mavzuga chuqurroq kirib borishiga ko'maklashadi. Elektron menyular, shuningdek, o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantiradi, chunki ular materiallarni o'zlari o'rganish, testlarni yechish va topshiriqlarni bajarish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Elektron menyularning o'quv jarayonidagi o'rni nafaqat nazariy bilimlarni yetkazishda, balki amaliy mashg'ulotlarni tashkil etishda ham muhimdir. Misol uchun, oziq-ovqat texnologiyasi fanida retseptlarni tayyorlash bo'yicha video ko'rsatmalar, virtual laboratoriya mashg'ulotlari yoki jarayonlarni simulyatsiya qilish orqali talabalarga jarayonning mohiyatini tushuntirish osonlashadi. Bu orqali talabalarning amaliy ko'nikmalari rivojlanadi. Biroq, amaliy mashg'ulotlarni faqat elektron menyular

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

yordamida tashkil etish qiyin bo'lishi mumkin. Shu sababli stajirovkalar va laboratoriya mashg'ulotlarini an'anaviy tarzda tashkil etishni ham saqlab qolish zarur.

Elektron menyularning afzalliklaridan biri ta'lim jarayonini shaxsiylashtirish imkoniyatidir. Har bir o'quvchi o'zining bilim darajasiga mos materiallardan foydalanishi, mavzularni o'zlashtirish tezligini belgilashi mumkin. Biroq, ushbu jarayon samaradorligi uchun texnologik infratuzilma muhim ahamiyatga ega. Internet tezligi past yoki qurilmalarga kirish imkoniyati cheklangan hududlarda elektron menyularni samarali qo'llash qiyinlashadi. Bu kabi muammolarni hal qilish uchun davlat va ta'lim muassasalari texnologik imkoniyatlarni rivojlantirishga e'tibor qaratishi kerak.

Elektron menyularni ishlab chiqishda ta'lim mazmuni va talabalar ehtiyojlarini inobatga olish muhimdir. Masalan, materiallar oson o'zlashtiriladigan bo'lishi, grafik interfeys sodda va tushunarli tarzda tashkil qilinishi lozim. Elektron menyularni tayyorlashda Microsoft PowerPoint, Canva, Articulate 360 kabi vositalardan foydalanish mumkin. Shuningdek, ushbu vositalar orqali interaktiv testlar, multimedia materiallar va topshiriqlarni qo'shish dars sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Elektron menyularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan uyg'unlashgan elektron menyular quyidagi afzalliklarni taqdim etadi:

1. O'quvchilarning faolligini oshiradi: Elektron menyular interaktiv elementlar bilan boyitilganligi sababli, o'quvchilar o'zlarini dars jarayonining faol ishtirokchisi sifatida his qiladilar. Ular topshiriqlarni bajarishda faollik ko'rsatib, bilimlarni mustahkamlaydilar.

2. Bilimlarni vizualizatsiya qiladi: O'quvchilar uchun murakkab mavzularni grafiklar, videolar yoki animatsiyalar orqali tushuntirish osonlashadi. Bu, ayniqsa, oziq-ovqat tayyorlash texnologiyasi kabi amaliy yo'nalishlarda foydalidir.

3. Shaxsiylashtirilgan o'quv muhitini yaratadi: Elektron menyular o'quvchilarga o'z sur'atlarida o'rganish imkoniyatini beradi. Har bir foydalanuvchi o'zi uchun qulay bo'lgan vaqt va joyda ta'lim materiallariga kirish imkoniyatiga ega.

Elektron menyulardan foydalanish misollari.

Elektron menyularni samarali joriy qilish uchun quyidagi amaliy misollarni keltirish mumkin:

- Oziq-ovqat texnologiyasi fanida: Elektron menyular yordamida retseptlar, tayyorlash jarayonlari, gigiyena va xavfsizlik qoidalarini grafik va video ko'rinishda o'rgatish mumkin. Masalan, pirog yoki non tayyorlash jarayonini video darslik sifatida menyuga joylashtirish orqali talabalar bu jarayonni amaliyotdan ko'ra oladilar.

- Interaktiv testlar va topshiriqlar: Elektron menyuda mavzular bo'yicha savollar va topshiriqlar joylashtiriladi. Talabalar ularni onlayn rejimda bajarib, darhol natijalarni ko'rishlari mumkin. Bu bilimlarni baholash jarayonini avtomatlashtiradi.

- Virtual laboratoriya tajribalari: Laboratoriya uskunalari yoki maxsus sharoitlarni talab qiluvchi jarayonlarni simulyatsiya shaklida taqdim etish. Masalan, oziq-ovqat

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

mahsulotlarining kimyoviy tarkibini o'rganish virtual muhitda amalga oshirilishi mumkin.

Elektron menyularni ishlab chiqish va qo'llashdagi muammolar.

Elektron menyularni ta'lim jarayonida qo'llashning muvaffaqiyati quyidagi omillarga bog'liq:

- Texnologik infratuzilma: Elektron menyulardan foydalanish uchun talabalar va o'qituvchilar internet va mos qurilmalarga ega bo'lishlari zarur. Texnologik imkoniyatlarning cheklanganligi ayrim hududlarda bu jarayonni murakkablashtiradi.

- Metodik qo'llab-quvvatlash: Elektron menyularni yaratish uchun o'qituvchilar maxsus dasturlash yoki dizayn bo'yicha bilimlarga ega bo'lishlari kerak. Bu esa qo'shimcha malaka oshirishni talab qiladi.

- Amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishda qiyinchiliklar: Elektron menyular nazariy bilimlarni samarali yetkazib berishi mumkin, ammo amaliy mashg'ulotlar uchun ularni to'liq almashtira olmaydi. Shuning uchun, amaliyot va stajirovka jarayonlarini alohida tashkil etish zarur.

Xulosa: Elektron menyu ta'lim jarayonida innovatsion yondashuv sifatida o'z o'rniga ega bo'lib, o'qituvchilar bilimini mustahkamlash va ta'lim sifatini oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Ushbu vosita yordamida ta'lim jarayoni qiziqarli, interaktiv va moslashuvchan bo'ladi. Biroq, elektron menyularni muvaffaqiyatli joriy qilish uchun texnologik infratuzilmani rivojlantirish, o'qituvchilarning malakasini oshirish va amaliy mashg'ulotlarni qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ахмедов Ш. "Рақамли технологиялар ва таълим жараёнида улардан фойдаланиш." Тошкент, 2023.
2. Brown, T. "Interactive Learning Tools in Modern Education." Pearson, 2021.
3. Kozma, R. "Learning with Digital Technologies: A Global Perspective." Educational Technology Research Journal, 2021.
4. UNESCO. "Digital Technologies in Education: Guidelines for Implementation." Paris, 2020.
5. Шарипова Л. "Электрон ўқув ресурслари ва уларни яратиш методикаси." Самарқанд, 2022.

